

EUROPA-KOMMISSIONEN

Bruxelles, den 21.6.2012
COM(2012) 335 final

2012/0163 (COD)

Forslag til

EUROPA-PARLAMENTETS OG RÅDETS FORORDNING

om en ramme for forvaltningen af det økonomiske ansvar ved tvistbilæggelse mellem investorer og stater for voldgiftsretter, der er oprettet ved internationale aftaler, som Den Europæiske Union er part i

BEGRUNDELSE

1. BAGGRUND FOR FORSLAGET

1.1. Indledning

Lissabontraktaten har betydet, at udenlandske direkte investeringer nu hører ind under EU's fælles handelspolitik og dermed EU's enekompetence. Et vigtigt kendetegn i forbindelse med internationale aftaler om udenlandske direkte investeringer (normalt kaldet aftaler om investeringsbeskyttelse) er, at investor har mulighed for at gøre krav gældende over for en stat, såfremt investor finder, at staten har handlet i strid med aftalen om investeringsbeskyttelse (i det følgende benævnt "tvistbilæggelse mellem investor og stat"). Når sådanne tvister finder sted, pådrager den pågældende stat sig omkostninger (gebyrer til administration af tvisten, betaling af voldgiftsmænd, betaling af advokater) og kan, hvis den taber, pålægges at betale erstatning.

Unionen er allerede part i én aftale med mulighed for tvistbilæggelse mellem investor og stat (energichartertraktaten¹), og Unionen vil forsøge at forhandle sig til sådanne bestemmelser i en række aftaler, der i øjeblikket er under forhandling, eller som vil blive forhandlet i fremtiden. Det er derfor nødvendigt at overveje, hvordan de økonomiske konsekvenser af sådanne tvister skal forvaltes. Formålet med denne forordning er at fastlægge rammerne for forvaltningen af disse konsekvenser.

Hovedprincippet i denne forordning er, at det økonomiske ansvar som følge af tvistbilæggelse i sager mellem investor og stat skal tillægges den aktør, som den behandling, der er genstand for tvisten, kan henregnes til. Det betyder, at hvis den pågældende behandling kan henregnes til EU-institutionerne, så bør det økonomiske ansvar påhvile EU-institutionerne. Hvis den pågældende behandling kan henregnes til en medlemsstat i Den Europæiske Union, så bør det økonomiske ansvar påhvile den pågældende medlemsstat. Kun hvis medlemsstaternes behandling er et krav i henhold til EU-retten, bør det økonomiske ansvar ligge hos Unionen. En fastlæggelse af dette centrale princip indebærer også, at det er nødvendigt at tage hensyn til spørgsmålet, om og under hvilke omstændigheder Unionen eller den medlemsstat, hvorfra den behandling stammer, der er genstand for tvisten, bør optræde som indklaget, hvordan samarbejdet mellem Kommissionen og medlemsstaten i specifikke tilfælde skal struktureres, hvordan muligheden for forlig behandles, og endelig hvilke mekanismer der er nødvendige for at sikre, at en eventuel fordeling af ansvaret kan gøres effektiv.

Disse supplerende elementer skal også tage hensyn til de tre andre principper, der ligger til grund for denne forordning. Det første er, at den overordnede fordeling i sidste ende skal være budgetneutral for Unionen, således at Unionen kun bærer de omkostninger, der er forårsaget af EU-institutionernes retsakter. For det andet skal ordningen fungere således, at en investor fra et tredjeland ikke stilles ringere på grund af behovet for at forvalte det økonomiske ansvar inden for Unionen. I tilfælde af uenighed mellem Unionen og medlemsstaten vil investoren fra tredjelandet med andre ord få udbetalt et voldgiftsbeløb, og derefter vil den interne fordeling inden for Unionen blive behandlet. For det tredje skal ordningen respektere de grundlæggende principper for EU's foranstaltninger udadtil, som fastsat i traktaterne og i Den

¹ EFT L 380 af 31.12.1994, s. 1

Europæiske Unions Domstols praksis, herunder især enhed i optræden udadtil og pligt til loyalt samarbejde.

Det skal bemærkes, at Kommissionen i sin meddelelse "Etablering af en samlet europæisk international investeringspolitik"² tog højde for behovet for denne forordning.

Europa-Parlamentet har i sin beslutning om den fremtidige EU-politik for internationale investeringer udtrykkeligt anmodet om den foreslåede forordning (punkt 35 i beslutning A7-0070/2011 vedtaget den 22. april 2011). Desuden anmodede Rådet i sine konklusioner om en omfattende international investeringspolitik (25. oktober 2010) Kommissionen om at undersøge spørgsmålet. Efterfølgende drøftelser i Rådet, navnlig i forbindelse med vedtagelsen af de relevante forhandlingsdirektiver for visse aftaler, der i øjeblikket er under forhandling, har bekræftet Rådets stærke interesse i dette initiativ.

1.2. EU's kompetence til at indgå aftaler om investeringsbeskyttelse og EU's internationale ansvar i henhold til disse aftaler

Kommissionen er af den opfattelse, at Den Europæiske Union har enekompetence til at indgå aftaler, der dækker alle spørgsmål vedrørende udenlandske investeringer, som både er udenlandske direkte investeringer og porteføljeinvesteringer³. Artikel 207 i traktaten om Den Europæiske Unions funktionsmåde ("TEUF") indeholder bestemmelser om enekompetence i forbindelse med udenlandske direkte investeringer. Unionens kompetence i forbindelse med porteføljeinvesteringer har efter Kommissionens opfattelse grundlag i artikel 63 i TEUF. Nævnte artikel fastsætter, at kapitalbevægelser mellem EU's medlemsstater og tredjelande skal være fri for restriktioner. Artikel 3, stk. 2, i TEUF indeholder bestemmelser om EU's enekompetence, når reglerne i en international aftale "kan berøre fælles regler eller ændre deres rækkevidde." Efter Kommissionens opfattelse skal Unionen også have enekompetence i spørgsmål om porteføljeinvesteringer, da de påtænkte regler, som vil finde anvendelse uden forskel for porteføljeinvesteringer, kan påvirke de fælles regler om kapitalbevægelser, der er fastsat i traktatens artikel 63.

Kommissionen er desuden af den opfattelse, at EU's kompetence omfatter alle de i investeringsbeskyttelsesdokumenterne nævnte normer, herunder ekspropriation. For det første, har EU-Domstolen altid været af den opfattelse, at Unionens kompetence inden for den fælles handelspolitik indbefatter forpligtelser, der gælder efter etableringen (dvs. efter at varerne er blevet importeret, eller en leverandør af tjenesteydelser har etableret sig), selv i de tilfælde, hvor medlemsstaterne bevarer muligheden for at vedtage interne regler⁴. Det er derfor klart, at Unionens kompetence inden for handel med varer ikke er begrænset til grænsekontrol, såsom told eller toldkontingenter, men også omfatter spørgsmål efter importen, f.eks. tildeling af

² KOM(2010) 343 endelig, s. 10.

³ Ibid., s. 8.

⁴ EF-Domstolens udtalelse 1/94, Sml.1991 I, s. 5267, særlig præmis 29 og 32 og 33.

"32 Ifølge den nederlandske regering er det velbegrundet, at både Fællesskabet og medlemsstaterne deltager i WTO-overenskomsten, idet medlemsstaterne har en selvstændig kompetence med hensyn til tekniske handelshindringer. Visse fællesskabsdirektiver på dette område har således fakultativ karakter, og der er ikke gennemført eller planlagt en fuldstændig harmonisering.

33 Dette argument kan ikke tiltrædes. Overenskomsten om tekniske handelshindringer må anses for omfattet af den fælles handelspolitik, idet dens bestemmelser alene går ud på at sikre, at tekniske forskrifter og normer og fremgangsmåderne for vurdering af overensstemmelsen med tekniske forskrifter og normer ikke skaber unødige hindringer for den internationale samhandel (jf. præamblen og artikel 2.2 og 5.1.2 i aftalen)."

national behandling og mestbegunstigelsesbehandling i forbindelse med skatter og andre interne love og forskrifter⁵, eller afskaffelse af unødige handelshindringer som følge af tekniske forskrifter og standarder⁶. Ligeledes er der almindelig enighed om⁷, at Unionens kompetence med hensyn til handel med tjenesteydelser ikke er begrænset til spørgsmål om markedsadgang, men også omfatter spørgsmål som for eksempel national behandling og mestbegunstigelsesbehandling i forbindelse med interne love og forskrifter samt visse forpligtelser med hensyn til administrationen og indholdet af den nationale lovgivning. Efter denne logik skal Unionens kompetence inden for udenlandske direkte investeringer og kapitalbevægelser også omfatte normer, der anvendes efter etablering, herunder national behandling og mestbegunstigelsesbehandling, rimelig og retfærdig behandling og beskyttelse mod ekspropriation uden erstatning.

Endvidere bør det bemærkes, at artikel 345 i TEUF kun fastsætter, at traktaterne ikke berører de ejendomsretlige ordninger, der gælder i medlemsstaterne. Traktater, der indeholder bestemmelser om investeringsbeskyttelse, berører ikke de ejendomsretlige ordninger, men kræver, at ekspropriation er underlagt visse betingelser, herunder bl.a. betaling af erstatning. Derfor indebærer den særlige bestemmelse i artikel 345 ikke, at Unionen ikke har kompetence med hensyn til regler om ekspropriation i aftaler om investeringsbeskyttelse. Endelig er det også fastslået, at kompetencen til at fastsætte og forvalte tvistbilæggelsesbestemmelser er knyttet til den underliggende kompetence vedrørende tvistens genstand⁸.

Heraf følger, at når aftalen kun er indgået af Unionen, er det kun Unionen, der indklages af en investor. Det vil også være tilfældet, selv om den behandling, der anfægtes ved tvistbilæggelsen mellem investor og stat, ikke kan henregnes til Unionen, men til en medlemsstat. Hvis både Den Europæiske Union og medlemsstaterne er parter i en aftale, og det skal afgøres, hvem der er ansvarlig for en bestemt handling i henhold til folkeretten, mener Kommissionen, at dette ikke skal afgøres efter ophavspersonen til handlingen, men ud fra kompetencen vedrørende tvistens genstand i henhold til de pågældende internationale regler, som fastsat i traktaten. Set i dette perspektiv er det uden betydning, at en medlemsstat har kompetence i henhold til reglerne for det indre marked, som gør det muligt at lovgive på det nationale område.

Denne logik er blevet bekræftet af EU-Domstolens praksis. I udtalelse 1/91 fastslog EU-Domstolen f.eks. (understregning tilføjet):

I aftalens artikel 2, litra c), defineres begrebet kontraherende parter. For så vidt angår Fællesskabet og dets medlemsstater, omfatter dette begreb alt efter sammenhængen snart Fællesskabet og dets medlemsstater, snart Fællesskabet og snart

⁵ Jf. artikel I:1 og artikel III i den almindelige overenskomst om told og udenrigshandel (GATT 1994) og udtalelse 1/94, præmis 34.

⁶ Jf. artikel 2.2 i Verdenshandelsorganisationens aftale om tekniske handelshindringer og udtalelse 1/94, præmis 31-33.

⁷ I sin udtalelse 1/2008 afviste EU-Domstolen Spaniens anbringende om, at Fællesskabets kompetence med hensyn til handel med tjenesteydelser i henhold til EF-traktatens artikel 133 var begrænset til tjenesteydelser, der leveres i henhold til modus 2 (dvs. grænseoverskridende tjenester). Ifølge EU-Domstolen omfattede EF-traktatens artikel 133 efter Nice-traktaten også de tre andre former for levering, der er nævnt i GATS, herunder levering af tjenesteydelser gennem en handelsmæssig tilstedeværelse (modus 3). Jf. udtalelse 1/2008, præmis 120-123. Endvidere er der heller ikke noget i udtalelse 1/2008, der tyder på, at en sådan kompetence ikke også kunne omfatte forpligtelser i forbindelse med national behandling for så vidt angår de sektorer, hvor EF havde enekompetence.

⁸ EF-Domstolens udtalelse 1/91, Sml.1991 I, s. 60709.

medlemsstaterne alene. Valget mellem disse tre muligheder skal træffes i det konkrete tilfælde på grundlag af de relevante aftalebestemmelser og de respektive beføjelser for Fællesskabets og medlemsstaterne, således som de fremgår af EØF-traktaten og EKSF-traktaten⁹.

I international sammenhæng har Folkeretskommissionen anerkendt, at det er muligt, at særlige bestemmelser kan finde anvendelse mellem en international organisation og dens medlemmer. Ved udarbejdelsen af sit udkast til artikler om internationale organisationers ansvar har Folkeretskommissionen fastlagt, at dens regler om ansvar under særlige omstændigheder måske ikke kan anvendes eller kan ændres¹⁰.

Af ovennævnte grunde har Unionen i princippet det internationale ansvar for overtrædelse af enhver bestemmelse inden for EU's kompetence, men det er muligt i henhold til EU-retten at fordele det økonomiske ansvar mellem Unionen og medlemsstaterne. Som det fremgår af afsnit 1.3, mener Kommissionen, at det vil være hensigtsmæssigt, at hver enkelt medlemsstat har det økonomiske ansvar for sine egne handlinger, medmindre sådanne handlinger kræves i henhold til EU-retten.

Af ovennævnte årsager bør Unionen i princippet også optræde som indklaget i enhver tvist vedrørende en påstået overtrædelse af en bestemmelse i en international aftale, der falder ind under Unionens enekompetence, selv om sådanne overtrædelser skyldes en medlemsstats handling, men det vil være muligt, jf. artikel 2, stk. 1, i TEUF, at bemyndige en medlemsstat til at optræde som indklaget under visse omstændigheder i betragtning af muligheden for, at store krav (selv midlertidigt) kan gøres gældende over for EU's budget og ressourcer, hvis Unionen ville optræde som indklaget i alle sager. Dette indebærer, at frem for at indføre ordninger, der afspejler en regelbundet anvendelse af bestemmelserne om kompetence, er det mere hensigtsmæssigt at foreslå pragmatiske løsninger, der sikrer retssikkerhed for investor og indeholder alle de nødvendige ordninger, der skal sikre en smidig gennemførelse af voldgiften, og i sidste ende sørge for en passende fordeling af det økonomiske ansvar. Som beskrevet i afsnit 1.4 nedenfor er Kommissionen af den opfattelse, at medlemsstaterne bør optræde som indklaget for at varetage deres rettigheder i forbindelse med deres egne handlinger, undtagen under visse omstændigheder, hvor Unionens interesser kræver andet. Dette skal ske, samtidig med at man sikrer princippet om, at man optræder som en enhed udadtil.

1.3. Tildeling af det økonomiske ansvar

Som anført ovenfor vil tvistbilæggelse mellem investor og stat give anledning til omkostninger for de berørte parter, både i form af gebyrer og betaling af det endelige voldgiftsbeløb. Det er vigtigt at adskille spørgsmålet om gennemførelsen og forvaltningen af en voldgiftssag mellem investor og stat fra spørgsmålet om fordelingen af det økonomiske ansvar. Dette er nødvendigt for at sikre en retfærdig fordeling af omkostningerne, således at EU's budget – og følgelig budgetterne i de medlemsstater, der ikke er berørt af det pågældende krav - ikke bebyrdes med omkostninger i forbindelse med en behandling, der kan henregnes til én medlemsstat. Uanset om Den Europæiske Union eller en medlemsstat optræder som indklaget i forbindelse med et krav, bør det økonomiske ansvar for alle omkostninger derfor følge oprindelsesstedet for den behandling, som investor har klaget over.

⁹ Udtalelse 1/91, præmis 33.

¹⁰ Jf. artikel 64 i dokument A/CN.4/L.778 af 30. maj 2011 og Folkeretskommissionens rapport, 61. møde (A/64/10) s. 173-175.

Derfor bør den pågældende medlemsstat være ansvarlig for de omkostninger, der følger af tvistbilæggelsen, hvis den behandling, som angribes af en investor, udelukkende har oprindelse i én medlemsstat. På samme måde bemærkes, at når den behandling, som investor har klaget over, kan henregnes til EU's institutioner (herunder i tilfælde, hvor den pågældende foranstaltning er vedtaget af en medlemsstat i henhold til EU-retten), bør det økonomiske ansvar bæres af Unionen. Ligeledes bør beslutningen om at bilægge en tvist og ansvaret for betalingen af et forligsbeløb normalt følge oprindelsesstedet for behandlingen.

Mens fordelingen af det økonomiske ansvar mellem Unionen og en medlemsstat kan give anledning til komplekse overvejelser, bør den investor, der fremsætter kravet, ikke blive ramt af en eventuel uenighed mellem Unionen og medlemsstaten. Derfor bør der tages højde for, at et eventuelt endeligt voldgifts- eller forligsbeløb omgående betales til investoren uafhængigt af beslutningerne om fordelingen af det økonomiske ansvar. For at undgå en unødvendig belastning af Unionens budget bør der desuden fastsættes bestemmelser om periodiske betalinger til EU-budgettet for at dække voldgiftsomkostningerne og om den pågældende medlemsstats hurtige tilbagebetaling til Unionen.

1.4. EU's og medlemsstaternes rolle i forbindelse med afviklingen af tvister

I dette forslag skelnes der mellem tre forskellige situationer, hvad angår rollefordelingen mellem Unionen og medlemsstaterne i forbindelse med afviklingen af tvister i relation til aftaler, som Unionen er part i.

I den første situation optræder Unionen som indklaget i tilfælde, hvor den behandling, der påstås at være i strid med aftalen, er en behandling, som kan henregnes til en eller flere EU-institutioner. Unionen accepterer det fulde økonomiske ansvar i sådanne tilfælde.

I den anden situation optræder medlemsstaten som indklaget, hvis den pågældende behandling kan henregnes til denne medlemsstat. Medlemsstaten påtager sig det fulde økonomiske ansvar i sådanne tilfælde. I denne situation holder medlemsstaten Kommissionen underrettet om udviklingen i sagen og tillader Kommissionen at vejlede om særlige emner¹¹.

I den tredje situation optræder Unionen som indklaget i forbindelse med en behandling, der kan henregnes til en medlemsstat. Det sker, hvis medlemsstaten har valgt ikke at optræde som indklaget. Det sker også, hvis Kommissionen beslutter, at der er tale om spørgsmål inden for EU-retten, således at Unionen kan være økonomisk ansvarlig enten helt eller delvis. Det sker også, hvis Kommissionen er af den opfattelse, at EU's stillingtagen er nødvendig for at sikre, at EU optræder som en enhed udadtil, fordi det er sandsynligt, at der kan rejses lignende krav i tvister over for andre medlemsstater, eller fordi tvisterne rejser uløste retlige spørgsmål, som kan forventes at forekomme i andre tvister. Unionen vil blive repræsenteret af Kommissionen i overensstemmelse med dens rolle for så vidt angår optræden udadtil, jf. artikel 17 i traktaten om Den Europæiske Union.

Det er indlysende for Kommissionen, at når Unionen optræder som indklaget vedrørende en behandling, der kan henregnes til en medlemsstat, er det nødvendigt at sikre en høj grad af samarbejde med den pågældende medlemsstat. Det indebærer tæt samarbejde i forberedelsen af et svarskrift fra begyndelsen til afslutningen af sagen. Således vil det være nødvendigt at dele dokumenter, og repræsentanter for medlemsstaterne bør indgå i Unionens delegation. En

¹¹ Jf. artikel 13 i Europa-Parlamentets og Rådets forordning om indførelse af overgangsordninger for bilaterale investeringsaftaler mellem medlemsstaterne og tredjelande (2010/197 COD).

udarbejdelse af lovgivning med henblik på sådanne repræsentanternes særlige rolle i høringer eller en tilladelse til indgivelse af individuelle skriftlige indlæg vil imidlertid føre til et system, der er alt for stift, og som kan give vanskeligheder, når det handler om at sikre, at Unionen optræder som en enhed udadtil. Derfor bør denne forordning ikke indeholde nærmere oplysninger om sådanne elementer og bør kun indeholde en beskrivelse af princippet om nært samarbejde mellem Unionen og medlemsstaterne, selv om Kommissionen er opsat på at sikre et tæt og effektivt samarbejde,

Kommissionen undersøgte en række alternativer ved uformelle høringer som forberedelse til dette forslag. Et af disse alternativer var en ordning, hvorved Unionen og den pågældende medlemsstat skulle optræde som medindklaget. Kommissionen er imidlertid af den opfattelse, at en sådan ordning ikke er velegnet til tvistbilæggelse mellem investor og stat. For det første er den ikke i tilstrækkeligt omfang en ordning til fordeling af det økonomiske ansvar mellem den pågældende medlemsstat og Unionen. Hvis en medlemsstat betaler et eventuelt voldgiftsbeløb og derefter søger at inddrive det fra Den Europæiske Union ved selv at afgøre, hvilke elementer der kræves af EU-retten, vil dette hverken være konsekvent eller effektivt med hensyn til budgetprocedurerne, ligesom det heller ikke vil tage hensyn til Kommissionens rolle angående gennemførelsen af EU-retten. For det andet, vil det kunne føre til uoverensstemmelser i forbindelse med imødegåelsen af kravet, hvis hver medindklaget fremlægger modstridende eller divergerende argumenter. Det ville være i strid med princippet om at optræde som en enhed udadtil som fremført i Den Europæiske Unions Domstol. For det tredje vil det kunne resultere i, at voldgiftsretten skal udtale sig om kompetencefordelingen mellem Unionen og medlemsstaterne, hvis de to medindklagede forelægger divergerende holdninger til dette spørgsmål for en domstol; en situation, hvor en tredjepart afgiver en udtalelse om et rent internt EU-anliggende bør undgås. Endelig er det ikke sandsynligt i en situation, hvor en sag vindes, og den indklagede tilkendes dækning af sagsomkostningerne, at en domstol vil tillade både Unionen og den berørte medlemsstat at få dækket deres omkostninger. Det er ikke acceptabelt, at de potentielle omkostninger, som skal tilbagebetales til Unionen, reduceres for at dække de omkostninger, der er afholdt af en medindklaget medlemsstat (eller omvendt). Resultatet vil blive mindre end fuld tilbagebetaling af de midler, der er tildelt af Unionen, og følgelig kan budgetneutraliteten over for Unionen i forbindelse med sagen ikke garanteres.

1.5. Anerkendelse og fuldbyrdelse af voldgiftskendelser mod Unionen

Det er også nødvendigt at fastsætte bestemmelser for håndtering af den situation, hvor Unionen anses for ansvarlig. Eftersom Den Europæiske Union er eller vil blive part i sådanne aftaler, vil Den Europæiske Union være underlagt en international forpligtelse til at acceptere enhver voldgiftskendelse, der er afsagt imod den. Den Europæiske Union vil overholde en sådan forpligtelse.

I betragtning af at tvistbilæggelse mellem investor og stat er baseret på voldgift i de fleste lande, herunder Den Europæiske Unions medlemsstater, baseres anerkendelse og fuldbyrdelse af voldgiftskendelser på den relevante lovgivning vedrørende voldgift. Den er ofte baseret enten på New York-konventionen af 10. juni 1958 om anerkendelse og fuldbyrdelse af udenlandske voldgiftskendelser eller på Model law on international Commercial Arbitration of 1985 (som ændret i 2006)¹² fra De Forenede Nationers Kommission for International Handelsret (UNCITRAL). Konventionen om bilæggelse af investeringstvister mellem stater

¹² Disse instrumenter har mange lighedspunkter.

og statsborgere fra andre stater ("ICSID-konventionen") udgør et særligt forum for bilæggelse af investeringstvister. Det fastsættes i artikel 54, stk. 1:

Enhver kontraherende stat skal anerkende en kendelse, der er afsagt i henhold til denne konvention, som bindende og håndhæve de materielle forpligtelser, der pålægges ved denne kendelse inden for dens område, som om det var en endelig dom fra en domstol i den pågældende stat. En kontraherende stat med en føderal forfatning kan fuldbyrde en sådan kendelse i eller via sine forbundsdomstole og kan bestemme, at disse domstole behandler kendelsen, som om det var en endelig dom afsagt af domstolene i en delstat.

De regler, der finder anvendelse på anerkendelse og fuldbyrkelse af voldgiftskendelser i forbindelse med investeringer, er dem, der er fastsat i ICSID-konventionen, når den pågældende voldgift er i overensstemmelse med reglerne i ICSID-konventionen, og i andre tilfælde er det reglerne i New York-konventionen og nationale love om voldgift. Så vidt Kommissionen er orienteret, har kun Det Forenede Kongerige og Irland særlige procedurer i den nationale lovgivning for forvaltning af kendelser, der er afsagt i henhold til ICSID-konventionen.¹³

Disse regler vil efter omstændighederne finde anvendelse på voldgift, der gennemføres i henhold til Unionens aftaler. Der er ikke registreret tilfælde, hvor Unionen eller dens medlemsstater har nægtet at overholde en kendelse, men hvis en investor anser det for nødvendigt at søge anerkendelse eller fuldbyrkelse af en kendelse, vil det være nødvendigt at opnå anerkendelse eller fuldbyrkelse via medlemsstaternes domstole. Hvis der anmodes om fuldbyrkelse af en kendelse mod Unionen, finder artikel 1 i protokol (nr. 7) vedrørende Den Europæiske Unions privilegier og immuniteter anvendelse:

Unionens ejendom og aktiver kan ikke uden bemyndigelse fra Domstolen gøres til genstand for tvangsforanstaltninger, hvad enten disse er af administrativ eller judiciel art.

Det betyder, at investor kan være nødt til at gå til Den Europæiske Unions Domstol, hvis der anmodes om fuldbyrkelse over for Unionens aktiver. Kommissionen antager, at EU-Domstolen vil anvende standardmetoden med suveræn immunitet på sådanne situationer, således at situationen i Unionen vil kunne sammenlignes med situationen i andre lande, herunder Den Europæiske Unions medlemsstater, hvor det internationale princip om suveræn immunitet vil blive anvendt.

2. RESULTAT AF HØRINGER AF INTERESSEREDE PARTER OG KONSEKVENSANALYSE

Dette forslag har ikke været underkastet en konsekvensanalyse. Det skyldes, at forordningen ikke i sig selv omfatter de bestemmelser om tvistbilæggelse mellem investor og stat, som kan føre til, at det er nødvendigt at indlede en voldgiftssag eller en sag om erstatningsansvar. I det omfang det er muligt at analysere de potentielle virkninger af sådanne bestemmelser, vil det ske i konsekvensanalysen til de pågældende aftaler. Afsnit 4 nedenfor redegør dog i et vist omfang for de forventede budgetmæssige virkninger.

¹³ Jf. for Det Forenede Kongerige Arbitration (International Investment Disputes) Act 1966 og for Irland lov om voldgift (Arbitration Act) 1980 (del IV).

Kommissionen har afholdt en række møder med medlemsstaternes repræsentanter og med Europa-Parlamentet i forbindelse med forberedelsen af dette forslag. De synspunkter, der kom til udtryk på disse møder, er nøje taget i betragtning i det vedlagte forslag.

3. JURIDISKE ASPEKTER AF FORSLAGET

3.1. Retsgrundlag

Forslaget er baseret på artikel 207, stk. 2, i TEUF, som fastlægger Unionens enekompetence for en fælles handelspolitik, herunder udenlandske direkte investeringer.

3.2. Forelæggelse af forslaget

Den foreslåede forordning fastsætter en ramme for fordelingen af det økonomiske ansvar som følge af en tvistbilæggelse mellem investor og stat, som er gennemført i medfør af aftaler, som Unionen er part i.

3.2.1. Kapitel I: Almindelige bestemmelser

Dette kapitel beskriver den foreslåede forordnings anvendelsesområde og indeholder definitioner på de anvendte termer. Den foreslåede forordning finder anvendelse på tvistbilæggelse, der er indledt af en investor i et tredjeland og gennemføres i henhold til en aftale, som Unionen er part i. Den finder ikke anvendelse på mellemstatslig tvistbilæggelse vedrørende bestemmelser om investeringsbeskyttelse, eftersom disse ikke som sådan omhandler muligheden for økonomisk erstatning. Den stat, der ønsker at søge om erstatning, skal have de pågældende krav overdraget fra sine investorer.

3.2.2. Kapitel II: Fordeling af det økonomiske ansvar

Dette kapitel beskriver det grundlag, hvorpå det økonomiske ansvar som følge af en tvistbilæggelse vil blive fordelt på Unionen, en medlemsstat eller begge.

Hovedkriteriet for fordelingen vil være oprindelsesstedet for den behandling, som investoren har klaget over. Hvis behandlingen har oprindelse i en EU-retsakt, skal det økonomiske ansvar bæres af Unionen. Hvis behandlingen har sin oprindelse i en medlemsstatslov, bæres det økonomiske ansvar af medlemsstaten, medmindre behandlingen er krævet i henhold til EU-retten. Imidlertid bør medlemsstaten bære det økonomiske ansvar for den behandling, der kræves i henhold til EU-retten, hvis en sådan behandling var nødvendig for at korrigere en tidligere overtrædelse af EU-retten.

Hvis det økonomiske ansvar er blevet pålagt en medlemsstat, kan Kommissionen træffe en afgørelse herom.

Uanset disse fordelingskriterier vil det økonomiske ansvar skulle bæres af medlemsstaten, hvis medlemsstaten vælger at påtage sig det økonomiske ansvar som følge af et krav, hvor Unionen er indklaget eller optræder som indklaget i forbindelse med kravet eller vælger at indgå et forlig.

Hvis en medlemsstat påtager sig det økonomiske ansvar som følge af et krav, kan medlemsstaten og Kommissionen aftale den ordning, hvorved voldgiftsomkostningerne og -beløbet vil

blive betalt. Kommissionen underretter voldgiftsretten og investoren om medlemsstatens accept af det økonomiske ansvar.

3.2.3. Kapitel III: Gennemførelse af tvister

Dette kapitel beskriver principperne for gennemførelsen af tvister i forbindelse med behandling, der kan henregnes enten til Unionen eller til en medlemsstat, enten helt eller delvis.

I afdeling 1 i dette kapitel fastsættes det, at Unionen optræder som indklaget, når tvisten vedrører den behandling, der kan henregnes til Unionen.

Afdeling 2 omhandler den situation, hvor tvisten helt eller delvis vedrører en behandling, der kan henregnes til en medlemsstat. Kommissionen underretter den pågældende medlemsstat, så snart den bliver bekendt med, at en investor har anmodet om høringer, jf. bestemmelserne i aftalen om investeringsbeskyttelse. Medlemsstaten kan deltage i høringerne og skal give Kommissionen alle relevante oplysninger.

Så snart Kommissionen eller en medlemsstat modtager en meddelelse om voldgift fra en investor i overensstemmelse med bestemmelserne i en aftale om investeringsbeskyttelse, underretter de hinanden. Medlemsstaten kan optræde som indklaget i forbindelse med kravet, medmindre Kommissionen beslutter, at Unionen bør optræde som indklaget, eller medlemsstaten selv ønsker, at Unionen handler således. Kommissionen kan træffe en afgørelse om, at Unionen skal optræde som indklaget, hvis:

- a) det er sandsynligt, at Unionen som minimum skal bære en del af det økonomiske ansvar i forbindelse med kravet
- b) tvisten også vedrører behandling, der kan henregnes til Unionen
- c) det er sandsynligt, at lignende krav vil blive fremsat over for den behandling, som kan henregnes til andre medlemsstater, eller
- d) det er sandsynligt, at kravet medfører, at der opstår uløste retlige spørgsmål

I tilfælde, hvor Unionen optræder som indklaget, skal den pågældende medlemsstat yde al nødvendig bistand til Kommissionen og kan indgå i EU-delegationen under voldgiftssagen. Kommissionen holder medlemsstaten nøje underrettet om alle væsentlige skridt i processen, arbejder tæt sammen med medlemsstaterne og hører medlemsstaterne regelmæssigt.

Når medlemsstaten optræder som indklaget, skal den forelægge alle dokumenter vedrørende sagen for Kommissionen og give Kommissionen mulighed for at indgå i medlemsstatens delegation i voldgiftssager. Medlemsstaten holder Kommissionen nøje underrettet om alle væsentlige skridt i processen og kan blive bedt om at indtage en bestemt holdning i sit modanbringende i forbindelse med kravet, hvis der er tale om en EU-interesse.

3.2.4. Kapitel IV: Forlig

Hvis Kommissionen mener, at EU's interesser tjenes bedst ved et forlig i forbindelse med et krav vedrørende en behandling, der udelukkende kan henregnes til Unionen, kan den vedtage

en afgørelse om godkendelse af et forlig. Denne afgørelse vedtages i overensstemmelse med den undersøgelsesprocedure, der er oprettet ved forordning (EU) nr. 182/2011¹⁴.

Hvis Kommissionen mener, at EU's interesser tjenes bedst ved et forlig i forbindelse med et krav vedrørende en behandling, der kan henregnes til en medlemsstat eller til en medlemsstat og Unionen, vil Kommissionen høre den pågældende medlemsstat. Hvis medlemsstaten accepterer et forlig, skal den bestræbe sig på at nå til enighed med Kommissionen om de nødvendige aspekter i forbindelse med forhandlingen og gennemførelsen af forliget. Kommissionen kan beslutte at bilægge tvisten, selv om den pågældende medlemsstat ikke giver sit samtykke, hvis Kommissionen mener, at tungtvejende EU-interesser gør sig gældende. Forligets vilkår vil blive fastsat i overensstemmelse med undersøgelsesproceduren.

Når kravet vedrører en behandling, der udelukkende kan henregnes til medlemsstaten, kan denne bilægge tvisten, forudsat at:

- a) den pågældende medlemsstat påtager sig et eventuelt økonomisk ansvar som følge af forliget
- b) forligsaftalen kun er gældende over for medlemsstaten
- c) betingelserne for forliget er forenelige med EU-lovgivningen og
- d) der gør sig ingen tungtvejende EU-interesser gældende.

Medlemsstaten skal rådføre sig med Kommissionen, som inden for en frist på 90 dage vil afgøre, om betingelserne ovenfor er opfyldt.

3.2.5. Kapitel V: Betaling af endelige voldgifts- og forligsbeløb

Når den pågældende medlemsstat har optrådt som indklaget i forbindelse med et krav, er denne ansvarlig for betaling af endelig voldgifts- og forligsbeløb vedrørende dette krav.

Hvis Unionen har optrådt som indklaget i forbindelse med et krav, betaler den det endelige voldgiftsbeløb til investor i overensstemmelse med reglerne i den relevante aftale, medmindre en medlemsstat har påtaget sig det økonomiske ansvar for tvisten. I tilfælde, hvor der er indgået et forlig, betaler Kommissionen forligsbeløbet i overensstemmelse med reglerne i forligsaftalen.

Hvis Kommissionen mener, at hele eller en del af det endelige voldgifts- eller forligsbeløb bør betales af en medlemsstat, der ikke har påtaget sig et økonomisk ansvar, hører den den pågældende medlemsstat. Hvis Kommissionen og medlemsstaten ikke kan nå til enighed om sagen, vedtager Kommissionen en afgørelse, der fastlægger det beløb, der skal betales af medlemsstaten. Medlemsstaten betaler Unionen, inklusive renter, senest tre måneder efter datoen for afgørelsen. Hvis medlemsstaten ikke er enig i Kommissionens fordeling af det økonomiske ansvar, gør den indsigelse. Hvis Kommissionen ikke er enig i medlemsstatens indsigelse, vedtager den en afgørelse, der anmoder medlemsstaten om at betale til Unionen med renter. Medlemsstaten kan så anvende artikel 263 i traktaten om Den Europæiske Unions funktionsmåde med henblik på at få den pågældende afgørelse annulleret. Spørgsmålet vil

¹⁴ Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) nr. 182/2011 af 16. februar 2011 om de generelle regler og principper for, hvordan medlemsstaterne skal kontrollere Kommissionens udøvelse af gennemførelsesbeføjelser (EUT L 55 af 28.2.2011, s. 13).

derefter blive afgjort af Den Europæiske Unions Domstol i overensstemmelse med denne forordning. Denne procedure ikke skal omfatte nogen kontrol af Kommissionens afgørelse fra medlemsstaternes side. Det er en afgørelse, som kun gælder for én medlemsstat, og Kommissionens anvendelse af normerne i forordningen bør ikke underlægges en politisk kontrol fra medlemsstaternes side. For at forordningen fungerer korrekt, er det vigtigt, at kriterierne anvendes stringent og objektivt. Hvis den pågældende medlemsstat anmoder om annullering af Kommissionens afgørelse for Den Europæiske Unions Domstol, så vil andre medlemsstater, der har en interesse i fortolkningen, have mulighed for at intervenere i sagen for EU-Domstolen.

Hvis Unionen optræder som indklaget, afholdes voldgiftsomkostningerne af Unionen eller medlemsstaten i overensstemmelse med fordelingen af det økonomiske ansvar i forbindelse med tvisten. Kommissionen kan vedtage en afgørelse, der pålægger den medlemsstat, der er involveret i kravet, at yde finansielle bidrag til Unionen for at dække eventuelle periodiske betalinger af voldgiftsomkostningerne.

4. VIRKNINGER FOR BUDGETTET

Det er i sagens natur ikke muligt at give nøjagtige oplysninger om de sandsynlige omkostninger i forbindelse med tvistbilæggelse mellem investor og stat. Disse afhænger af en lang række faktorer, herunder omfanget af kapitalstrømmene, stabiliteten i investeringsklimaet osv. EU's eventuelle ansvar afhænger selvfølgelig også af antallet af sådanne aftaler, som den senere vil blive part i. På tidspunktet for fremsættelsen af dette forslag er Unionen kun part i én aftale med tvistbilæggelse mellem investor og stat, men en række andre aftaler er under forhandling. Det er derfor umuligt at være specifik med hensyn til de sandsynlige budgetmæssige konsekvenser i forbindelse med udarbejdelsen af en forordning af denne art, der skal have horisontal virkning. Vanskeligheden ved at foretage nøjagtige skøn bør ikke ignoreres, men en mere nøjagtig analyse er mulig fra sag til sag i forbindelse med konsekvensanalyserne, som vil blive udarbejdet for de enkelte aftaler, og aftalerne bør også underkastes en efterfølgende evaluering. Der vil blive udarbejdet finansieringsoversigter for alle fremtidige aftaler, der skal indgå i henhold til traktatens artikel 218, og som hører ind under denne forordnings anvendelsesområde.

Det er væsentligt at sikre, at de nødvendige betingelser i Den Europæiske Unions almindelige budget er på plads for at kunne dække eventuelle omkostninger i forbindelse med aftaler med tredjelande, herunder tvistbilæggelse mellem investor og stat som fastsat i denne forordning. Der er i den forbindelse tre aspekter. For det første skal der tages højde for betalingen af udgifter i forbindelse med voldgiftsretten og enhver anden forbunden omkostning. For det andet skal der tages højde for situationer, hvor Unionen skal betale erstatning i forbindelse med endelige voldgiftskendelser eller forlig for så vidt angår handlinger, som dens institutioner har foretaget. For det tredje skal Unionen foretage de nødvendige betalinger i sager, hvor Unionen optræder som indklaget, men hvor den pågældende medlemsstat i sidste ende anses for at være økonomisk ansvarlig, og dernæst have disse betalinger refunderet af den pågældende medlemsstat. Det er også nødvendigt at sørge for en ordning, hvorved en medlemsstat, som har påtaget sig det økonomiske ansvar i en sag, foretager periodiske betalinger til Unionen til dækning af voldgiftsomkostningerne. Alle betalinger og inkasseringer sker via budgetpost 20 02 01 - Eksterne handelsforbindelser, herunder adgang til markeder i tredjelande. De nødvendige bestemmelser i den forbindelse er blevet behandlet i

Kommissionens forslag til budgettet for 2013¹⁵ i form af en tilføjelse til budgetanmærkningerne til ovennævnte budgetpost med henvisning til:

"Bilæggelse af tvister mellem investorer og stater i henhold til internationale aftaler

Der er tale om støtte til:

- udgifter til voldgift, retlig ekspertbistand og gebyrer, som Unionen afholder som part i tvister, der opstår som følge af gennemførelsen af internationale aftaler, som er indgået i henhold til artikel 207 i traktaten om Den Europæiske Unions funktion
- betaling til en investor i forbindelse med den endelige tildeling eller afgørelse om tildeling i forbindelse med sådanne internationale aftaler."

¹⁵ Vedtaget af Kommissionen den 25. maj 2012 (COM(2012) 300).

Forslag til

EUROPA-PARLAMENTETS OG RÅDETS FORORDNING

om en ramme for forvaltningen af det økonomiske ansvar ved tvistbilæggelse mellem investorer og stater for voldgiftsretter, der er oprettet ved internationale aftaler, som Den Europæiske Union er part i

EUROPA-PARLAMENTET OG RÅDET FOR DEN EUROPÆISKE UNION HAR —

under henvisning til traktaten om Den Europæiske Unions funktionsmåde, særlig artikel 207, stk. 2,

under henvisning til forslag fra Europa-Kommissionen,

efter fremsendelse af udkast til lovgivningsmæssig retsakt til de nationale parlamenter,

efter den almindelige lovgivningsprocedure, og

ud fra følgende betragtninger:

- (1) Med ikrafttrædelsen af Lissabontraktaten har Unionen fået enekompetence til at indgå internationale aftaler om investeringsbeskyttelse. Unionen er allerede part i energichartertraktaten¹, som indeholder bestemmelser om investeringsbeskyttelse.
- (2) Aftaler om investeringsbeskyttelse omfatter typisk en tvistbilæggelsesordning mellem investor og stat, der giver en investor fra et tredjeland ret at fremsætte krav over for en stat, hvor denne har foretaget en investering. Tvistbilæggelse mellem investor og stat kan føre til kendelser om økonomisk erstatning. Desuden indebærer sådanne tilfælde uundgåeligt betydelige udgifter til administrationen af voldgiften samt til varetagelse af indklagedes rettigheder i en sag.
- (3) I overensstemmelse med Den Europæiske Unions Domstols² praksis bør det internationale ansvar for den behandling, der er genstand for tvistbilæggelsen, følge kompetencefordelingen mellem Den Europæiske Union og medlemsstaterne. Som følge heraf vil Unionen i princippet have ansvaret for at anfægte ethvert krav i forbindelse med en påstået overtrædelse af regler, der er omfattet af en aftale, som falder ind under EU's enekompetence, uanset om den pågældende behandling kan henregnes til Unionen eller til en medlemsstat.
- (4) Hvis Unionen har det internationale ansvar for behandlingen, forventes det, at den i henhold til folkeretten betaler det voldgiftsbeløb, den måtte blive pålagt, og bærer omkostningerne ved tvisten. Imidlertid kan et sådant voldgiftsbeløb skyldes en

¹ EFT L 69 af 9.3.1998, s. 1

² EF-Domstolens udtalelse 1/91, Sml.1991 I, s. 60709.

behandling, der kan henregnes enten til Unionen selv eller til en medlemsstat. Følgelig vil det være uretfærdigt, hvis voldgiftsbeløbet og -omkostningerne i den forbindelse skal afholdes over Unionens budget i de tilfælde, hvor behandlingen kunne henregnes til en medlemsstat. Det er derfor nødvendigt at indføre EU-retlige bestemmelser om fordelingen af det økonomiske ansvar mellem Unionen og den medlemsstat, der er ansvarlig for behandlingen, ud fra kriterierne i denne forordning, uden at EU's internationale ansvar tilsidesættes.

- (5) I sin beslutning om den fremtidige EU-politik for internationale investeringer³ har Europa-Parlamentet udtrykkeligt opfordret til, at der etableres en ordning som fastsat i denne forordning. Desuden anmodede Rådet i sine konklusioner om en omfattende international investeringspolitik af 25. oktober 2010 Kommissionen om at undersøge spørgsmålet.
- (6) Det økonomiske ansvar bør tillægges den enhed, der er ansvarlig for den behandling, som anses for at være i strid med de relevante bestemmelser i aftalen. Det betyder, at Unionen bør bære det økonomiske ansvar, hvis den pågældende behandling kan henregnes til en institution, et organ eller et agentur under Unionen. Den pågældende medlemsstat bør bære det økonomiske ansvar, hvis behandlingen kan henregnes til en medlemsstat. Hvis medlemsstaten handler således, som det kræves i henhold til EU-retten, f.eks. i forbindelse med gennemførelsen af et direktiv vedtaget af Unionen, bør Unionen imidlertid bære det økonomiske ansvar, for så vidt som den pågældende behandling kræves i henhold til EU-retten. Forordningen skal også tage højde for, at en individuel sag kan vedrøre både behandling, der kan henregnes til en medlemsstat, og behandling, der kræves i henhold til EU-retten. Den omfatter alle foranstaltninger truffet af medlemsstaterne og af Den Europæiske Union.
- (7) Unionen, repræsenteret ved Kommissionen, bør altid optræde som indklaget, hvis en tvist udelukkende vedrører en behandling, som kan henregnes til EU's institutioner, organer eller agenturer, således at Unionen bærer det potentielle økonomiske ansvar som følge af tvisten i overensstemmelse med ovennævnte kriterier.
- (8) Hvis en medlemsstat har det potentielle økonomiske ansvar som følge af en tvist, er det på den anden side hensigtsmæssigt ud fra et principielt synspunkt at lade en sådan medlemsstat optræde som indklaget, for at medlemsstaten kan forsvare den behandling, som den har givet investoren. Bestemmelserne i denne forordning tager højde herfor. Det har den betydelige fordel, at Unionens budget og ressourcer ikke vil blive belastet – heller ikke midlertidigt – af omkostningerne ved en voldgiftssag eller en voldgiftskendelse, der går den pågældende medlemsstat imod.
- (9) Medlemsstaterne kan dog foretrække, at Unionen repræsenteret ved Kommissionen optræder som indklaget i denne type tvister, f.eks. på grund af teknisk ekspertise. Medlemsstaterne bør derfor have mulighed for at afslå at optræde som indklaget, uden at dette berører deres økonomiske ansvar.
- (10) I særlige tilfælde er det nødvendigt, at Unionen selv optræder som indklaget i tvister vedrørende en behandling, som kan henregnes til en medlemsstat, for at sikre, at EU's interesser beskyttes behørigt. Dette kan navnlig være tilfældet, når tvisten også omfatter en behandling, som kan henregnes til Unionen, når det fremgår, at den

³ Punkt 35 i beslutning A7 0070/2011 af 22. april 2011.

behandling, der kunne henregnes til en medlemsstat, kræves i henhold til EU-lovgivningen, og hvor det er sandsynligt, at lignende krav kan blive fremsat over for andre medlemsstater, eller når det drejer sig om uløste retlige spørgsmål, hvis løsning kan have indvirkning på eventuelle fremtidige sager over for andre medlemsstater eller Unionen. Hvis en tvist vedrører en behandling, der delvis kunne henregnes til Unionen eller kræves i henhold til EU-lovgivningen, bør Unionen optræde som indklaget, medmindre kravene i forbindelse med en sådan behandling, for så vidt angår det potentielle økonomiske ansvar og de juridiske spørgsmål, er af mindre betydning i forhold til kravene i forbindelse med den behandling, der kan henregnes til medlemsstaten.

- (11) Det er nødvendigt at give mulighed for, at Unionen optræder som indklaget i sådanne tilfælde for at sikre, at Unionens interesser og dermed medlemsstaternes interesser set under et kan tages i betragtning. Det fremgår af principperne om enhed i optræden udadtil og pligt til samarbejde, som er fastsat i artikel 4, stk. 3, i traktaten om Den Europæiske Union og i Den Europæiske Unions Domstols praksis⁴, og som gælder uanset den underliggende kompetence.
- (12) Det er hensigtsmæssigt, at Kommissionen inden for de rammer, der er fastsat i denne forordning, beslutter, om Unionen bør optræde som indklaget, eller om en medlemsstat bør optræde som indklaget.
- (13) Det er nødvendigt at fastsætte visse praktiske ordninger for gennemførelsen af voldgiftssager i tvister om behandling, der kan henregnes til en medlemsstat. Uanset om Unionen eller medlemsstaten optræder som indklaget i sådanne tvister, bør disse ordninger have til formål at sikre den bedst mulige forvaltning af tvisten og samtidig sikre overholdelse af principperne om enhed i optræden udadtil og pligt til samarbejde som fastsat i artikel 4, stk. 3, i traktaten om Den Europæiske Union og i Den Europæiske Unions Domstols praksis⁵. Hvis Unionen optræder som indklaget, bør sådanne ordninger fastsætte et meget tæt samarbejde, herunder øjeblikkelig underretning om alle proceduremæssige skridt, fremlæggelse af dokumenter, hyppige samråd og deltagelse i delegationen i forbindelse med sagen.
- (14) På samme måde er det, når en medlemsstat optræder som indklaget, hensigtsmæssigt, at den holder Kommissionen underrettet om udviklingen i sagen, og at Kommissionen, om nødvendigt, kan kræve, at den medlemsstat, der optræder som indklaget, indtager en særlig holdning i spørgsmål af interesse for Unionen.
- (15) En medlemsstat kan til enhver tid acceptere, at den er økonomisk ansvarlig i tilfælde af, at der skal betales erstatning. I sådanne tilfælde kan medlemsstaten og Kommissionen indgå aftaler om periodisk betaling af omkostninger og betaling af erstatning. En sådan accept er ikke ensbetydende med, at en medlemsstat anerkender, at kravet i forbindelse med tvisten er velbegrundet. Kommissionen bør have beføjelse til at vedtage en afgørelse, der pålægger den pågældende medlemsstat at tage højde for sådanne omkostninger. Hvis voldgiftsrettens kendelse medfører, at Unionen pålægges

⁴ EF-Domstolens udtalelse 1/94, Sml.1991 I, s. 5267. Kommissionen mod Rådet (FAO), Sml. 1996 I, s. 1469.

⁵ EF-Domstolens udtalelse 1/94, Sml.1991 I, s. 5267. Kommissionen mod Rådet (FAO), Sml. 1996 I, s. 1469.

voldgiftsomkostningerne, bør Kommissionen sikre, at enhver forudbetaling til dækning af omkostningerne straks tilbagebetales til den pågældende medlemsstat.

- (16) I nogle tilfælde kan det være hensigtsmæssigt at indgå et forlig for at undgå en dyr og unødvendig voldgift. Det er nødvendigt at fastsætte en procedure for sådanne forlig. En sådan procedure bør give Kommissionen, der handler i overensstemmelse med undersøgelsesproceduren, mulighed for indgå et forlig om en sag, når det vil være i Unionens interesse. Når sagen vedrører en behandling, der kan henregnes til en medlemsstat, er det hensigtsmæssigt med et tæt samarbejde og høringer mellem Kommissionen og den pågældende medlemsstat. Medlemsstaten bør til enhver tid frit kunne indgå et forlig, såfremt den påtager sig det fulde økonomiske ansvar, og et sådant forlig er i overensstemmelse med EU-lovgivningen og ikke strider mod EU's interesser.
- (17) Hvis der er afsagt en negativ voldgiftskendelse over for Den Europæiske Union, bør beløbet i den forbindelse betales straks. Kommissionen bør fastsætte nærmere bestemmelser for betalingen af sådanne voldgiftsbeløb, medmindre en medlemsstat allerede har påtaget sig det økonomiske ansvar.
- (18) Kommissionen bør nøje rådføre sig med den pågældende medlemsstat med henblik på at nå frem til en aftale om fordelingen af det økonomiske ansvar. Hvis Kommissionen fastslår, at en medlemsstat er ansvarlig, og medlemsstaten ikke accepterer dette, bør Kommissionen betale voldgiftsbeløbet, men bør rette en afgørelse til medlemsstaten og anmode den om at betale det pågældende beløb til Den Europæiske Unions budget sammen med påløbne renter. Den rente, der skal betales, bør være den, der er fastsat i medfør af [artikel 71, stk. 4, i Rådets forordning (EF, Euratom) nr. 1605/2002 af 25. juni 2002 om finansforordningen vedrørende De Europæiske Fællesskabers almindelige budget, som ændret⁶]⁷. Artikel 263 i traktaten kan anvendes i tilfælde, hvor en medlemsstat mener, at afgørelsen ikke opfylder kriterierne i denne forordning.
- (19) Der bør i Unionens budget tages højde for de udgifter, der opstår som følge af aftaler indgået i henhold til artikel 218 i traktaten om tvistbilæggelse mellem investor og stat. Hvis medlemsstaterne har et økonomisk ansvar i henhold til denne forordning, bør Unionen enten kunne akkumulere den pågældende medlemsstats bidrag først, inden den afholder den relevante udgift, eller afholde den relevante udgift først og dernæst opnå refusion fra de pågældende medlemsstater. Begge disse budgetmæssige ordninger bør kunne anvendes, afhængigt af hvad der er muligt, især under hensyntagen til den tidsmæssige planlægning. For begge ordningers vedkommende bør bidrag eller refusioner fra medlemsstaterne behandles som interne øremærkede indtægter i Unionens budget. De bevillinger, der stammer fra disse interne øremærkede indtægter, bør ikke kun dække de relevante udgifter, men bør også kunne fordeles på andre dele af EU's budget, hvorfra de oprindelige bevillinger til de relevante udgifter stammede, som blev brugt til afholdelsen af udgiften under den anden ordning.
- (20) For at sikre ensartede betingelser for gennemførelsen af denne forordning bør Kommissionen tillægges gennemførelsesbeføjelser.

⁶ EFT L 248 af 16.9.2002, s. 1

⁷ Henvisningerne skal erstattes af henvisninger til Europa-Parlamentets og Rådets forordning om finansielle regler for Unionens årlige budget (2010/395(COD)), når den er vedtaget.

- (21) Gennemførelsesbeføjelserne i forbindelse med artikel 12, stk. 1, artikel 13, stk. 4, og artikel 14, stk. 3, bør udøves i overensstemmelse med Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) nr. 182/2011 af 16. februar 2011 om de generelle regler og principper for, hvordan medlemsstaterne skal kontrollere Kommissionens udøvelse af gennemførelsesbeføjelserne⁸.
- (22) Rådgivningsproceduren bør anvendes til vedtagelse af afgørelser om tvistbilæggelse i henhold til artikel 14, stk. 3, eftersom disse afgørelser højst vil have midlertidig virkning på EU's budget, da den pågældende medlemsstat er forpligtet til at påtage sig et økonomisk ansvar som følge af tvisten, og på grund af de detaljerede kriterier i forordningen med hensyn til godkendelse af sådanne forlig -

VEDTAGET DENNE FORORDNING:

KAPITEL I

Almindelige bestemmelser

Artikel 1

Anvendelsesområde

1. Denne forordning gælder for tvistbilæggelse mellem investor og stat, der gennemføres i henhold til en aftale, som Unionen er part i, og som er indledt af en klager fra et tredjeland.
2. Til orientering offentliggør Kommissionen i *Den Europæiske Unions Tidende* en liste over de aftaler, der falder ind under denne forordnings anvendelsesområde; listen ajourføres regelmæssigt.

Artikel 2

Definitioner

I denne forordning forstås ved:

- a) "aftale": enhver international aftale, som Unionen er part i, og som indeholder bestemmelser om tvistbilæggelse mellem investor og stat
- b) "voldgiftsomkostninger": voldgiftsrettens gebyrer og omkostninger og omkostninger til repræsentation og udgifter, der tilkendes klageren af voldgiftsretten
- c) "tvist": et krav fremsat af en klager over for Unionen i henhold til en aftale, og som en voldgiftsret træffer afgørelse om
- d) "tvistbilæggelse mellem investor og stat": en ordning, der er fastsat ved en aftale, hvorved en klager kan fremsætte krav over for Unionen

⁸ EUT L 55 af 28.2.2011, s. 13

- e) "medlemsstat": en eller flere af Den Europæiske Unions medlemsstater
- f) "den pågældende medlemsstat": den medlemsstat, som den behandling, der påstås at være uforenelig med aftalen, kan henregnes til
- g) "økonomisk ansvar": en forpligtelse til at betale et beløb, der er tilkendt af en voldgiftsret, eller som er aftalt som led i et forlig, herunder voldgiftsomkostninger
- h) "forlig": enhver aftale mellem Unionen eller en medlemsstat, eller begge, på den ene side, og en klager, på den anden, hvorved klageren indvilger i ikke at gå videre med sine krav om betaling af et beløb, herunder situationer, hvor forliget noteres i en voldgiftsrets kendelse
- i) "voldgiftsret": enhver person eller ethvert organ, der er udpeget i henhold til en aftale med henblik på at træffe afgørelse om tvister mellem investor og stat
- j) "klager": enhver fysisk eller juridisk person, som kan indbringe et krav med henblik på bilæggelse af en tvist mellem investor og stat i henhold til en aftale, eller en fysisk eller juridisk person, til hvem klagerens krav i henhold til aftalen er retmæssigt overdraget.

KAPITEL II

Fordeling af det økonomiske ansvar

Artikel 3

Fordelingskriterier

1. Det økonomiske ansvar som følge af en tvist i henhold til en aftale fordeles efter følgende kriterier:
 - a) Unionen bærer det økonomiske ansvar, der opstår ved en behandling, der kan henregnes til EU's institutioner, organer eller agenturer;
 - b) den pågældende medlemsstat bærer det økonomiske ansvar, der opstår ved en behandling, som kan henregnes til denne medlemsstat, medmindre en sådan behandling var krævet i henhold til EU-retten.

Hvis den pågældende medlemsstat skal handle i henhold til EU-lovgivningen for at rette op på en tidligere handlings uoverensstemmelse med EU-lovgivningen, er denne medlemsstat uanset første afsnit, litra b), økonomisk ansvarlig, medmindre vedtagelsen af en sådan tidligere handling krævedes i henhold til EU-lovgivningen.
2. I tilfælde, hvor det er foreskrevet i denne forordning, vedtager Kommissionen en afgørelse om den pågældende medlemsstats økonomiske ansvar i overensstemmelse med kriterierne i stk. 1.
3. Uanset stk. 1 bærer den pågældende medlemsstat det økonomiske ansvar, når:
 - a) den pågældende medlemsstat har påtaget sig det potentielle økonomiske ansvar i henhold til artikel 11

- b) den pågældende medlemsstat optræder som indklaget henhold til artikel 8, eller
- c) den pågældende medlemsstat indgår et forlig i henhold til artikel 12.

KAPITEL III

Gennemførelse af tvister

Afdeling 1

Gennemførelse af tvister vedrørende en behandling, der kan henregnes til Unionen

Artikel 4

Behandling, der kan henregnes til Unionen

Unionen optræder som indklaget, når tvisten vedrører en behandling, der kan henregnes til EU's institutioner, organer eller agenturer.

Afdeling 2

Gennemførelse af tvister vedrørende en behandling, der kan henregnes til en medlemsstat

Artikel 5

Behandling, der kan henregnes til en medlemsstat

Bestemmelserne i denne afdeling finder anvendelse på tvister vedrørende en behandling, der helt eller delvis kan henregnes til en medlemsstat.

Artikel 6

Høringer

1. Så snart Kommissionen modtager en anmodning om høringer fra en klager i overensstemmelse med bestemmelserne i en aftale, underretter den den pågældende medlemsstat. En medlemsstat, der er blevet gjort bekendt med eller har modtaget en anmodning om høringer, underretter omgående Kommissionen.
2. Repræsentanter for den pågældende medlemsstat indgår i EU's delegation ved høringerne.
3. Den pågældende medlemsstat forsyner omgående Kommissionen med alle oplysninger, som kan være relevante for sagen.

Artikel 7

Indledning af voldgiftssagen

Så snart Kommissionen modtager en meddelelse om, at en klager agter at indlede en voldgiftssag i henhold til bestemmelserne i en aftale, underretter Kommissionen den pågældende medlemsstat.

En medlemsstat, som modtager meddelelse om, at en klager agter indlede en voldgiftssag, underretter straks Kommissionen herom.

Artikel 8

Status som indklaget

1. Såfremt aftalen giver mulighed for det, optræder den pågældende medlemsstat som indklaget, medmindre et af følgende forhold gør sig gældende:

- a) Kommissionen har truffet en afgørelse i medfør af stk. 2, eller
- b) medlemsstaten har ikke over for Kommissionen skriftligt bekræftet, at den agter at optræde som indklaget, senest 30 dage efter modtagelsen af underretningen eller meddelelsen som omhandlet i artikel 7.

Hvis et af de i litra a) eller b) nævnte forhold gør sig gældende, optræder Unionen som indklaget.

2. Kommissionen kan senest 30 dage efter modtagelsen af underretningen eller meddelelsen som omhandlet i artikel 7 beslutte, at Unionen optræder som indklaget, hvis et eller flere af følgende forhold gør sig gældende:

- a) Det er sandsynligt, at Unionen som minimum bærer en del af det potentielle økonomiske ansvar i forbindelse med tvisten, i overensstemmelse med de kriterier, der er fastsat i artikel 3.
- b) Tvisten vedrører også en behandling, som kan henregnes til EU's institutioner, organer eller agenturer.
- c) Det er sandsynligt, at der vil blive fremsat lignende krav under samme aftale i forbindelse med en behandling, som kan henregnes til andre medlemsstater, og Kommissionen kan bedst sikre, at den indklagedes rettigheder varetages effektivt og sammenhængende.
- d) Tvisten rejser uløste retlige spørgsmål, der også kan opstå i andre tvister i henhold til samme eller andre EU-aftaler for så vidt angår en behandling, der kan henregnes til Unionen eller andre medlemsstater.

3. Kommissionen og den pågældende medlemsstat indleder umiddelbart efter modtagelsen af underretningen eller meddelelsen som omhandlet i artikel 7 høringer om sagens forvaltning i henhold til denne artikel. Kommissionen og den pågældende medlemsstat sikrer, at eventuelle frister i aftalen overholdes.

4. Kommissionen underretter de andre medlemsstater og Europa-Parlamentet om enhver tvist, hvor denne artikel har været anvendt, og dens anvendelsesmåde.

Artikel 9

En medlemsstats gennemførelse af voldgiftssager

1. Hvis en medlemsstat optræder som indklaget, skal medlemsstaten
 - a) forsyne Kommissionen med alle dokumenter vedrørende sagen
 - b) underrette Kommissionen om alle væsentlige proceduremæssige skridt og foretage høringer regelmæssigt og under alle omstændigheder på Kommissionens anmodning og
 - c) tillade repræsentanter for Kommissionen på dennes anmodning at indgå i den delegation, der repræsenterer medlemsstaten.
2. Kommissionen kan til enhver tid kræve, at den pågældende medlemsstat indtager en bestemt holdning i retlige spørgsmål i forbindelse med tvisten eller til ethvert andet aspekt af EU-interesse.
3. Hvis en aftale eller bestemmelserne deri giver mulighed for annullering, appel eller prøvelse af et retligt spørgsmål, der indgår i en voldgiftskendelse, kan Kommissionen, når den mener, at det er påkrævet af hensyn til sammenhængen eller korrektheden i forbindelse med fortolkningen af aftalen, kræve, at medlemsstaten indgiver en ansøgning om en sådan annullering, appel eller prøvelse. Under sådanne omstændigheder indgår repræsentanter for Kommissionen i delegationen og kan udtrykke Unionens synspunkter for så vidt angår disse retlige spørgsmål.

Artikel 10

Unionens gennemførelse af voldgiftssager

Følgende bestemmelser finder anvendelse i voldgiftssager, hvor Unionen optræder som indklaget, jf. artikel 8:

- a) Kommissionen træffer alle nødvendige foranstaltninger til at varetage den indklagedes rettigheder i forbindelse med den pågældende behandling.
- b) Den pågældende medlemsstat yder al nødvendig bistand til Kommissionen.
- c) Kommissionen forelægger medlemsstaten alle dokumenter vedrørende sagen for at sikre, at den indklagedes rettigheder varetages så effektivt som muligt.
- d) Kommissionen og den berørte medlemsstat udarbejder svarskriftet i tæt samarbejde med repræsentanter for den pågældende medlemsstat, som vil være berettiget til at indgå i EU-delegationen i sagen.

Artikel 11

Den pågældende medlemsstats accept af et potentielt økonomisk ansvar i tilfælde, hvor Unionen optræder som indklaget

Hvis Unionen optræder som indklaget i henhold til artikel 8, kan den pågældende medlemsstat til enhver tid påtage sig ethvert potentielt økonomisk ansvar som følge af voldgiften. Med henblik herpå kan den pågældende medlemsstat og Kommissionen indgå aftaler om bl.a.:

- a) ordninger til periodisk betaling af voldgiftsomkostninger
- b) ordninger til betaling af eventuelle beløb i forbindelse med voldgiftskendelser, der går Unionen imod.

KAPITEL IV

Forlig

Artikel 12

Twistbilæggelse vedrørende en behandling, der kan henregnes til Unionen

1. Hvis Kommissionen finder, at en twistbilæggelse vedrørende en behandling, der udelukkende kan henregnes til Unionen, vil være i Unionens interesse, kan den vedtage en gennemførelsesafgørelse i overensstemmelse med undersøgelsesproceduren i artikel 20, stk. 3, med henblik på at godkende forliget.
2. Hvis et forlig indebærer en handling ud over betaling af et monetært beløb, gælder de relevante procedurer for sådanne handlinger.

Artikel 13

Twistbilæggelse vedrørende en behandling, der kan henregnes til en medlemsstat

1. Hvis Unionen optræder som indklaget i en tvist vedrørende en behandling, der kan henregnes enten fuldt ud eller delvis til en medlemsstat, og Kommissionen finder, at twistbilæggelsen vil være i Unionens interesse, hører den først den pågældende medlemsstat. Medlemsstaten kan også tage initiativ til sådanne høringer med Kommissionen.
2. Hvis den pågældende medlemsstat indvilger i at bilægge tvisten, bestræber den sig på at aftale med Kommissionen, hvilke elementer der er nødvendige for forhandling og gennemførelse af twistbilæggelsen.
3. Hvis medlemsstaten ikke indvilger i at bilægge tvisten, kan Kommissionen bilægge tvisten, når tungtvejende interesser fra Unionens side gør sig gældende.
4. De betingelser, der er aftalt for forliget, godkendes i overensstemmelse med undersøgelsesproceduren i artikel 20, stk. 3.

Artikel 14

Forlig fra en medlemsstats side

1. I tilfælde, hvor Unionen er indklaget i en tvist, som kun vedrører en behandling, der kan henregnes til en medlemsstat, kan den berørte medlemsstat bilægge en tvist, hvis:
 - a) den pågældende medlemsstat påtager sig det økonomiske ansvar som følge af forliget
 - b) forliget kun er retskraftigt over for den pågældende medlemsstat
 - c) forligsbetingelserne er forenelige med EU-lovgivningen, og
 - d) ikke tungtvejende interesser fra Unionens side, der taler imod et forlig, gør sig gældende.
2. Kommissionen og den pågældende medlemsstat kan indlede høringer om medlemsstatens hensigt om at bilægge en tvist.
3. Den pågældende medlemsstat underretter Kommissionen om udkastet til forligsaftalen. Kommissionen anses for at have accepteret forligsaftalen, medmindre den beslutter andet i overensstemmelse med den rådgivningsprocedure, der er nævnt i artikel 20, stk. 2, senest 90 dage efter medlemsstatens meddelelse om udkastet til forligsaftalen, med den begrundelse, at forliget ikke opfylder alle betingelserne i stk. 1.

KAPITEL V

Betaling af beløb i forbindelse med endelige voldgiftskendelser og forlig

Artikel 15

Anvendelsesområde

Bestemmelserne i dette kapitel finder anvendelse i tilfælde, hvor Unionen optræder som indklaget i en tvist.

Artikel 16

Betalingsprocedure i forbindelse med voldgiftskendelser eller forlig

1. En klager, der har opnået en endelig voldgiftskendelse i henhold til en aftale, kan indgive en anmodning til Kommissionen om betaling af det tilkendte voldgiftsbeløb. Kommissionen betaler et sådant voldgiftsbeløb inden for de relevante tidsfrister, der er fastlagt i aftalen, undtagen hvis den pågældende medlemsstat har påtaget sig det økonomiske ansvar i henhold til artikel 11, i hvilket tilfælde medlemsstaten foretager betaling af det tilkendte voldgiftsbeløb.

2. Hvis et forlig, der er godkendt af Unionen i henhold til artikel 12 eller 13, ikke registreres i forbindelse med en voldgiftskendelse, kan en klager indgive en anmodning til Kommissionen om betaling i forbindelse med forliget. Kommissionen betaler ethvert tilkendt voldgiftsbeløb inden for de relevante frister, der er fastlagt i forligsaftalen.

Artikel 17

Procedure, når der ikke foreligger nogen aftale om økonomisk ansvar

1. Hvis Unionen optræder som indklaget, jf. artikel 8, og Kommissionen finder, at voldgifts- eller forligsbeløbet bør betales, helt eller delvis, af den pågældende medlemsstat på grundlag af kriterierne i artikel 3, stk. 1, finder proceduren i stk. 2 til 5 anvendelse.
2. Kommissionen og den pågældende medlemsstat indleder straks høringer for at opnå en aftale om den pågældende medlemsstats og, i givet fald, Unionens økonomiske ansvar.
3. Senest tre måneder efter modtagelsen af anmodningen om betaling af det endelige voldgifts- eller forligsbeløb vedtager Kommissionen en afgørelse rettet til den pågældende medlemsstat vedrørende det beløb, der skal betales af medlemsstaten.
4. Medmindre den pågældende medlemsstat gør indsigelse mod Kommissionens afgørelse inden for en måned, skal den pågældende medlemsstat foretage indbetaling til Den Europæiske Unions budget vedrørende voldgifts- eller forligsbeløbet senest tre måneder efter Kommissionens afgørelse. Den pågældende medlemsstat er ansvarlig for eventuelle skyldige renter til den sats, der gælder for andre skyldige beløb til Unionens budget.
5. Hvis den pågældende medlemsstat gør indsigelse, og medmindre Kommissionen er enig i medlemsstatens indsigelse, vedtager Kommissionen senest tre måneder efter modtagelsen af medlemsstatens indsigelse en afgørelse med krav om, at den pågældende medlemsstat tilbagebetaler det beløb, som Kommissionen har afholdt, sammen med renter til den sats, der gælder for andre skyldige beløb til Unionens budget.

Artikel 18

Forskud på betaling af voldgiftsomkostninger

1. Kommissionen kan vedtage en afgørelse, der pålægger den pågældende medlemsstat at yde finansielle bidrag til Unionens budget i forbindelse med eventuelle voldgiftsomkostninger, hvis den vurderer, at medlemsstaten vil være forpligtet til at betale et eventuelt voldgiftsbeløb i henhold til kriterierne i artikel 3.
2. Såfremt voldgiftsomkostningerne pålægges Unionen af voldgiftsretten, og den pågældende medlemsstat har foretaget periodisk betaling af voldgiftsomkostningerne, sørger Kommissionen for, at de overføres til den medlemsstat, der har foretaget forskudsbetaling.

Artikel 19

Betaling fra en medlemsstat

En medlemsstats tilbagebetaling eller betaling til Unionens budget for betalingen af et voldgifts- eller forligsbeløb eller enhver anden omkostning betragtes som en intern øremærket indtægt jf. [artikel 18 i Rådets forordning (EF, Euratom) nr. 1605/2002 af 25. juni 2002 om finansforordningen vedrørende De Europæiske Fællesskabers almindelige budget⁹]. Den kan anvendes til at dække udgifter, der opstår som følge af aftaler indgået i henhold til artikel 218 i traktaten vedrørende tvistbilæggelse mellem investor og stat eller til at tilbageføre de bevillinger, der oprindeligt blev anvendt til at dække betalingen af et voldgifts- eller forligsbeløb eller enhver anden omkostning.

KAPITEL VI

Afsluttende bestemmelser

Artikel 20

1. Kommissionen bistås af [Udvalget for Investeringsaftaler oprettet ved forordning [2010/197 COD]]. Dette udvalg er et udvalg som omhandlet i forordning (EU) nr. 182/2011.
2. Når der henvises til dette stykke, anvendes artikel 4 i forordning (EU) nr. 182/2011.
3. Når der henvises til dette stykke, anvendes artikel 5 i forordning (EU) nr. 182/2011.

Artikel 21

Rapportering og revision

1. Kommissionen forelægger en rapport om anvendelsen af denne forordning for Europa-Parlamentet og Rådet med regelmæssige mellemrum. Den første rapport forelægges senest tre år efter denne forordnings ikrafttræden. Efterfølgende rapporter forelægges hvert tredje år derefter.
2. Kommissionen kan sammen med den i stk. 1 omhandlede rapport og på grundlag af Kommissionens konklusion forelægge et forslag for Europa-Parlamentet og Rådet om ændring af denne forordning.

Artikel 22

Denne forordning træder i kraft på tyvendedagen efter offentliggørelsen i *Den Europæiske Unions Tidende*.

⁹ Henvisningerne skal erstattes af henvisninger til Europa-Parlamentets og Rådets forordning om de finansielle regler vedrørende Unionens årlige budget (2010/395(COD)).

Denne forordning er bindende i alle enkeltheder og gælder umiddelbart i hver medlemsstat.

Udfærdiget i Bruxelles, den .

På Europa-Parlamentets vegne

Formand

På Rådets vegne

Formand